Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1612

[Total No. of Pages : 2

[5411]-101

M.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 101 : Information, Communication and Society

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*

2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) a) Explain the role of libraries and information centres in information based society. **[15]**

OR

b) Describe the information use in R&D.

Q2) a) What is professionalism? Describe in detail the librarianship as a profession. **[10]**

OR

b) Describe in detail the current trends in library and information science education.

Q3) a) Write detailed note on economics of information. **[10]**

OR

b) Explain different barriers in communication.

Q4) Write short notes on : (Any three) **[15]**

a) Ethics for librarianship.

b) Accreditation of LIS education in India.

c) Information Industry.

d) Properties of Information.

e) Lecture Method of teaching.

P.T.O

Total No. of Questions : 4]

P1612

[5411]-101
M.Lib.I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 101 : Information, Communication and Society
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) माहिती समाजामधे ग्रंथालये व माहिती केन्द्रांची भूमिका स्पष्ट करा. [15]

किंवा

ब) संशोधन व विकास या मधे माहितीच्या वापराचे वर्णन करा.

प्रश्न 2) अ) व्यावसायिकता म्हणजे काय? ग्रंथपालन हा एक व्यवसाय आहे याचे सविस्तर वर्णन करा.[10]

किंवा

ब) ग्रंथालय व माहितीशास्त्र शिक्षणातील प्रचलित प्रवाहाचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) अ) माहितीचे अर्थशास्त्र यावर सविस्तर टिपा लिहा. [10]

किंवा

ब) संप्रेषणातील निरनिराळे अडथळे स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

अ) ग्रंथपालनासाठी नैतिकता.

ब) भारतातील ग्रंथालय व माहितीशास्त्र शिक्षणाची अधिस्वीकृती.

क) माहिती उद्योग.

ड) माहितीचे गुणधर्म.

इ) अध्यापनाची व्याख्यान पध्दती.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1613

[Total No. of Pages : 2

[5411]-102

M.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 102 : Introduction to Research Methodology and Statistical Techniques of Research

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Write a detailed note on any two tools of data collection. Discuss its merits & demerits. **[15]**

OR

b) Describe the information sources used in literature search.

Q2) a) Explain in detail the steps conducted in Historical Research method.**[10]**

OR

b) Define Research Design. State its advantages and disadvantages.

Q3) a) Describe the contents of Research Report. **[10]**

OR

b) Explain with examples techniques of measures of Central Tendency.

Q4) Write short notes on : (Any three) **[15]**

a) Importance of case study Research Method
b) Interdisciplinary Research
c) Importance of Review of literature
d) Use of style Manual
e) Types of Hypothesis

P.T.O

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P1613

[5411]-102

M.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML - 102 : Introduction to Research Methodology and Statistical Techniques of Research

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) माहिती संकलनाच्या कोणत्याही दोन साधनांवर सविस्तर टीप लिहून त्याच्या गुण-दोषांची चर्चा करा **[15]**

किंवा

ब) वाचन साहित्य शोधताना वापरल्या जाणाऱ्या माहिती साधनांचे वर्णन करा.

प्रश्न 2) अ) ऐतिहासिक संशोधन पध्दतीतील पायऱ्या विस्ताराने स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ब) संशोधन आराखड्याची व्याख्या देऊन त्याचे फायदे व तोटे नमूद करा.

प्रश्न 3) अ) संशोधन अहवालातील घटकांचे वर्णन करा **[10]**

किंवा

ब) मध्यवर्ती प्रवृत्ती मोजण्याची तंत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) व्यष्टी अध्ययन संशोधन पध्दतीचे महत्व

ब) आंतरशाखीय संशोधन

क) साहित्य आढाव्याचे महत्व

ड) शैली पुस्तिकेचे उपयोग

इ) गृहीतकाचे प्रकार

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1614

[Total No. of Pages : 2

[5411] - 103
M.Lib.I.Sc.
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 103 : Information Retrieval
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates :

1) *All questions are compulsory.*

2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain in detail the different information search strategies with example. **[15]**

OR

What is the role of Thesaurus in Indexing systems? Explain the steps involved in construction of Thesaurus.

Q2) Write a note on automatic indexing. **[10]**

OR

Explain marketing of information product and services.

Q3) Explain venn diagram with example. **[10]**

OR

Write a note on Cranfield study for evaluation of information storage and retrieval system.

Q4) Write short notes on any three. **[15]**

a) Recall and precision ratio

b) UNITERM indexing

c) Information consolidation

d) Chain indexing

e) Portal

❋ ❋ ❋

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P1614

[5411] - 103
M.Lib.I.Sc.
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 103 : Information Retrieval
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास] *[एकूण गूण : 50*

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) विविध शोध व्यूह रचना सविस्तर सोदाहरण स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

निर्देशन पद्धतिमध्ये थिसॉरसची भूमिका काय आहे? थिसॉरस तयार करण्यातील पायऱ्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) स्वयंचलित निर्देशनावर टीप लिहा. **[10]**

किंवा

माहिती उत्पादने व सेवा विपणन स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 'वेन डायग्राम' सोदाहरण स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

माहिती संग्रहण आणि प्रतिप्राप्तीची 'क्रॅन फिल्ड' चाचणी स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) रिकॉल व प्रिसिजन रेशो

ब) 'युनिटर्म' निर्देशन

क) इन्फोरमेशन कन्सोलिडेशन

ड) शृंखला निर्देशन पद्धति

इ) पोर्टल (Portal)

❀ ❀ ❀

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1615

[Total No. of Pages : 2

[5411] - 104
M.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 104 : Information Technology Basic (Theory)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates :

1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) a) Describe different components of ICT. **[15]**

OR

b) Explain different media of network.

Q2) a) Explain various transmission mode. **[10]**

OR

b) Discuss the concept of digital library.

Q3) a) Explain the concept "Content Management" **[10]**

OR

b) Explain different forms of internet connectivity.

Q4) Write short notes on any three. **[15]**

a) Multimedia

b) RFID technology

c) Web 3.0.

d) Types of databases

e) Bio - metric technology

❀ ❀ ❀

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P1615

[5411] - 104
M.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 104 : Information Technology Basic (Theory)
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास] *[एकूण गूण : 50*

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) आय.सी.टी. च्या निरनिराळ्या घटकांचे वर्णन करा. **[15]**

किंवा

ब) नेटवर्क चे निरनिराळे मीडीया स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) ट्रान्समिशन चे निरनिराळे मोड स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ब) डिजीटल लायब्ररी या संकल्पनेवर चर्चा करा.

प्रश्न 3) अ) आशय व्यवस्थापन हि संकल्पना स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ब) इटरनेट कनेक्टीव्हिटीची निरनिराळी स्वरूपे स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) मल्टीमीडीया

ब) आर. एफ. आय. डी. तंत्रज्ञान

क) वेब 3.0.

ड) डेटाबेसचे प्रकार

इ) बायोमेट्रीक तंत्रज्ञान

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1616

[Total No. of Pages : 2

[5411] - 201
M.Lib. I.Sc.
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 201 : Management of Libraries and Information Centres
(2013 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates :

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write short notes on (Any Three) **[15]**

a) List of principles of scientific management.

b) State meaning of risk management.

c) Describe the importance of out sourcing.

d) Explain the concept of cost Benifit Analysis.

e) Explain concept of SWOT analysis.

Q2) List of network analysis techniques. Discuss in detail any one with the diagram. **[10]**

OR

State the meaning of organisation structure and discuss the same in the context of university library.

Q3) What is staffing? Explain the importance and type of tests involved in Recruitment of staff. **[10]**

OR

State the importance of planning and describe in brief various steps in planning.

Q4) Explain the concept of budgeting and describe any one method in brief. **[15]**

OR

Define total quality management Explain the need and importance of TQM in libraries and information centres.

❀ ❀ ❀

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P1616

[5411] - 201
M.Lib. I.Sc.
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 201 : Management of Libraries and Information Centres
(2013 Pattern) (Semester - II)
(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास] *[एकूण गूण : 50*

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) टिपा लिहा (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) साइंटिफिक मॅनेजमेंट (शास्त्रीय व्यवस्थापन) च्या मुलतत्वांची यादी करा.

ब) धोक्याचे व्यवस्थापन म्हणजे काय?

क) आऊटसोर्सींगचे महत्व स्पष्ट करा.

ड) मुल्य - नफा - विश्लेषणाची व्याख्या स्पष्ट करा.

इ) SWOT ॲनॅलीसीसची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) जाळे विश्लेषण तंत्रांची यादी देवून कोणत्याही एका तंत्राची आकृती सहित चर्चा करा. **[10]**

किंवा

संघटनात्मक रचना (Organisational structure) ह्याचा अर्थ सांगून विद्यापीठ ग्रंथालयाच्या संदर्भात त्याचे विवेचन करा.

प्रश्न 3) स्टाफींग म्हणजे काय ते सांगून सेवक भरती प्रक्रियेत होणाऱ्या विविध क्षमता चाचण्यांचे (Tests) महत्व व प्रकार विशद करा. **[10]**

किंवा

नियोजनाचे महत्व सांगून त्यातील पायऱ्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) 'अंदाजपत्रकीय आर्थिक नियोजन' ही संकल्पना स्पष्ट करून कोणतीही एक पद्धत वर्णन करा. **[15]**

किंवा

सकल गुणवत्ता व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. ग्रंथालय व माहिती केंद्रात सकल गुणवत्ता व्यवस्थापनाची गरज व महत्व स्पष्ट करा.

❀ ❀ ❀

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1617

[Total No. of Pages : 2

[5411] - 202
M.Lib. I.Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 202 : Bibliographic Control & Information System
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates :

1) *All questions are compulsory.*

2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) What is Bibliographic Control? Discuss the India's contribution in Bibliographic Control. **[15]**

OR

b) Discuss UNESCO's various programme in detail.

Q2) a) Explain the need of Library Networks. **[10]**

OR

b) Explain the role of NISCAIR in Indian National Serial Publications.

Q3) a) Discuss the objectives of UNISIST. **[10]**

OR

b) Describe the functions of ATIRA.

Q4) Write a short note on (any three) **[15]**

a) CONPOLIS

b) INB (Indian National Bibliography)

c) Copyright Act.

d) ISBN

e) MEDLARS

❀ ❀ ❀

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P1617

[5411] - 202
M.Lib. I.Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
ML - 202 : Bibliographic Control & Information System
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास] *[एकूण गूण : 50*

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) ग्रंथसुचीय नियंत्रण म्हणजे काय? भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथसुचीय नियंत्रणाची चर्चा करा.[15]

किंवा

ब) युनेस्कोच्या (UNESCO) कार्य क्रमांची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 2) अ) ग्रंथालय जाळ्यांची गरज स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) भारतीय राष्ट्रीय स्तरावरील नियतकालीक प्रकाशना मध्ये निस्केयर (NISCAIR) ची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) युनिसिस्ट (UNISIST) च्या उद्देशांची चर्चा करा. [10]

किंवा

ब) ATIRA (अटिरा) या संस्थेच्या कार्याचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) CONPOLIS

ब) INB (भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथसूची)

क) Copyright कायदा

ड) ISBN (आय. एस. बी.एन.)

इ) मेडलर्स

❀ ❀ ❀

munotes.in